

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Februárius 4dikén, 1825.

Spanyol Ország.

Mind azon spanyol Strázsamesterék, Káplárok és közemberek, kik a' Hitármadánál szolgáltak, 's Franciaországba futottak-által, bocsánatot nyérnek olly feltétel alatt, ha magokat a' la Junquera'i tisztihivataloknál minélelőbb bejelentik. A' Perpignani spanyol Consul, egy hivatalos jelentést küldött e' tárgyban a' Praefectushoz, azzal a' kéréssel, hogy a' bocsánatot adná tudokra a' Departementjében lévő szökevény spanyol Rebelleseknek. A' Praefectus válasza a' következő: „A' Francia Király menedéket ad Statu-saiban Ő catholicus Felsége azon jobbagyainak, kik a' megöletetés vagy üldöztetés elől futván, nagylelkű védelme alatt keresnek segedelmet. Illyenek az én Departamentumbeli Spanyolok. Másfélüket nem ismerem, kivéven néhány fortélyoskodókat és spionokat, kiket szemmel tartok. Azonban lehet, hogy azon számos szerencsétlenek közzé, kiknek hűséget becsülöm, 's szerencsétlenségek iránt tisztelettel vagyok, olyanok is férkezhetek, kikre e' Rebelleis nevezet méltán reájok illhetik. Hanem mivel őket meg nem különböztethetem, azokat nézem olyanoknak, kik az Uraságod által, Igazgatása nevében ajánlott kegyelemmel élnek; különben semmi okom arra, hogy azokat, kik azon kegyelmet megvetik, (illyenek pedig sokan vannak) olly gyanúval terheljem, mellyet sértés gyanánt vehetnek. Melyre nézve Uraságodnak, mai levelében foglalt kérését, teljesítenem lehetetlen.“

A' francia levelek, Puycedra' tájáról Jan. 7dikéről jelentik: „Mina, 1506 emberrel oda hagyta Seot, 's Orgagnának tartván, Jan. 3d. Olianába érkezett, holva ugyan azon nap, 300 öszvér küldés jött - meg 1200 ember őriret alatt. E' szerint csupán az indította Minát Dec. 31d. Belyernek elhagyására, hogy a' Barcelonából indult küldésnek, melly Olianán és Orgagnán keresztül, igen rossz és a' megtamadtásra igen alkalmas úton járna, elejébe mehessen. A' küldés tovább ment Jan. 4d., 's Mina Jan. 5d. újra Seoban termett. Azolta ágyúzás hallik a' várból.“

Ugyancsak francia levelek közlik Madritből Jan. 12dikéről:

Oliviers helyébe, Jan. 7d. Deputatus Isturiz választatott a' Cortesek' Praesidensévé.

Az AlmanzaRegement odahagyta Madritot, 's az Alcantara és Mallorca Regementek töltik-bé a' helyét.

Perpignanból, Jan. 11d. indult levelek így szóllanak: „A' Hitármadának, ezen tartományban lévő különbféle csapatjai, olly parancsokat vettek, hogy a' Teck víze' partjait, hol francia seregek kvartélyoznak, hagyják-oda, 's Perpignannak éjszaki falujiba mennének.“

A' Saragossai Fő Commendáns' hivatalos levele szerint, a' Rnyalisták megütköztek Saragossa' kapujánál, 's a' kapuk Jan. 6dikára virradóra bérakattak. De a' Royalisták még is kéntelenek valának visszavonulni.

Franciaország.

Vasárnap Jan. 19d; nagy udvarlások voltak a Királynál, mellyek után Ő Felsége a Hadi-Miniszterrel dolgozott.

Az Etoile jelenti, hogy a spanyol Finantz-Minister, számos Madriti kereskedőket hívatott magához, hogy tölök a szorgosabb szükségekre, 10 millio frankot költsönözne; de velek semmire sem mehetett.

Strasburgi levelek szerint, az ottani Pattantyús Regement' nagy része parancsolatot vett, hogy a déli Departementekbe menjen. Ugyancsak oda megyen egy osztály Pontonnier is. A' kinézések hadra mutatnak.

A Verónai Congressusról.

A' külső dolgokra ügyelő orosz császári Miniszternek, Gróf Nesselrodcnak, Verónából, a' Madritban lévő orosz császári Biztoshoz intézett hivatalos levele, mellynek Originalja, a' Moniteurnek Jan. 16diki számjában találatik.

(Végezet.)

A' spanyol lázasztók magokviselelteknek szükségesképen közönséges helybenemhagyást kelle szólni. Azon Kabinétek, mellyek javát kívánják Spanyol Országának, két esztendő olta jelentgetik, az Igazgatásával fentartott körülállások által, iránta gondolatjokat. Franciaország, kéntelen Ármadát tartani határanak védelmezésére, 's meg lehet Ármadájára bizza rövid időn azt is, hogy azon Provocatióknak, mellyeknek az Ország ki vagyon téve, vessen véget. Maga Spanyol Ország elleneszegezi magát némelly tartományokban azon Igazgatás' formájának, melly erkölcesseivel, lakosainak ismeretes bátorságával 's minden monarchiai traditiojával ellenkezik.

Igy lévén a' dolgok, felséges Fejedelmünk a' Császár meghatározta, hogy olly lépést teszen, melly, azon igaz céljainak 's egyenes óhajlásainak tekintetéből, mellyekkel Spanyol Ország iránt viseltetik, legkissebb kétséget sem hágy hátra.

Tartani lehet tőle, hogy a' szomszédság és a' Király felett lebegő veszedelmeknek szüntelen nevelkedések 's a' határos Státusnak igazságos panasza, ugyan ezen Státus és Spanyol Ország között; utóljára is nehéz szövvényeket szerezhetnek.

Ezen szomorú kéntelenséget kívánna már Ő Császári Felsége, minden lehető módon elhárítani; hanem valameddig a' Király olly állapotba nem helyheztetik, hogy akarátját teljes szabadsággal nyilatkoztathassa-li, és a' Revolutio' indítóji egybeszövetkezvén Európa több Országainak lázasztóival, a' dolgok siralmas állapotjának kedvezése mellett, Európa nyugalalmának felforgatásán egyre törekednek, — mindaddig nincs hatalmában a' Császárnak, sem más akármelyik Monarchának, hogy a' spanyol Igazgatásnak a' külső Hatalmasságokkal való körülállásait orvosolhassa.

Más részről azonban, melly könnyű lenne ezen nevezetes célt elérni, ha a' Királynak, tökéletes szabadságával, mind azon eszközök is egyszeremind megadatnának, mellyek által a' polgári hadnak végét vethetné, a' külső háborút elháríthatná, 's böles és hű jobbágyait maga körül egybegyűjthetné, és mind ezelmél fogva Spanyol Országának olly Constitutiót adna, melly annak szükségeivel 's igazságos kívánságaival megegyezik.

Spanyol Ország ekkor, szabadságában és nyugalalmában, azon bátorság' reménységét nyujthatná Európának, mellyel maga is élne, 's mind azen Hatalmasságok is, kik most Igazgatásának ma-

gaviseleté ellen pamaszkodnak, azon iparkodnának, hogy az igaz barátságunk 's költsönös jóakarataink köteleit, újra megcrösíthessék.

Darab idő oltá igyekeznek azon az Orosz Birodalom, hogy Spanyol Országunk figyelmét ezen nagy igazságok' tekintetbevételére vonhassa. Soha sem nyílt még nemesebb pálya a' spanyol hazaszeretnek. Melly dicsőséget von rájuk, ha a' Revolutión másodszor is győzedelmeskednek, 's azzal megmutatják, hogy a' Revolutio nem gyakorolhat állandó uradalmat egy olyan Országban, hol az ősi virtusok, a' Státus állandóságát megfundáló principiumokhoz való erős ragaszkodás, 's a' szent Vallás iránt viseltető tisztelet, mindenkor erőt vesznek azon felforgató leczkéken és csábító mesterségeken, mellyekkel azok élnek, kik gonosz szándékokat terjeszteni kívánják. Egy része a' Nemzetnek lá is nyilatknztatá már magát az ilyenek ellen. Csak a' van hátra, hogy a' többiek is ragaszkodjanak Királyokhoz, hogy Spanyol Országot megszabadíthassák, 's annak az európai Familiában, azon tiszteletes helyet újra megszerezhessék, mellyből már 1814 is, a' hadi usurpationnak veszedelmes uradalma által kiszakasztatott.

Midőn a' Császár a' Gróf Urat abban megbízná, hogy a' jelenvaló hivataloslévélben felfejtegetett észrevételeket, Ó catholicus Felsége' Minisztereivel közölje, egyszersmind azon reménységgel hittelkedik magának Ó Felsége, hogy tulajdon, és Szövetségeseinek céljait, senki balra nem magyarázza. Hijába iparkodik a' gonoszság abban, hogy ezen célokat, az idegen beleavatkozásnak azonszíne alatt adja-elő, melly magának azt a' hatalmat akarja venni, hogy Spanyol Országunk törvényeket szabjon.

Mikor az ember azt óhajtja, hogy valamelly hoszszas nyomorúságnak mi-

nclolébb végét láthassa, egy szerencsétlen Monarchát 's Európa' egyik előkelő Népét a' járomból kiszabadíthasson, a' vérontásokat megszüntethesse, 's egy tökéletesen bölcs és nemzeti kormányunk ismétli helyreállítását munkálhassa, mindczeket valósággal nem lehet arra magyarázni, hogy általok valamelly Országunk függetlensége sértetik-meg, vagy olly beleavatkozás' jussai formáltatnak, mellyek ellen valamelly Hatalmasság igazságosan kikelhetne. Ha Ó Császári Felségének más egyéb céljai lennének, akkor csupán tőle 's Szövetségeseitől függene, hogy a' spanyol Revolutio' munkáit bévégezni engednék. Akkor a' boldogságnak, gazdagságnak és erőnek minden gyökerei, egyerre semmivé lennének a' Félsgizeten, 's ha a' Spanyol Nemzet ez idő szerint offéle ellenséges célokat tehetne-fel, azoknak bizonyosságát, nem a' Hatalmasságoknak sorsában való részvetelekben, hanem abban kereshetné, hogy azt fel sem veszik és tehetetlenek.

A' jelenvaló nyilatkozatást követő válasz, fontos kérdéseket határoz majd el. A' Gróf Úrnak mái utasításai megmutatják, mi tévő legyen abban az esetben, ha a' Madriti hatalmasok megvetik azon eszközöket, mellyeket nekik a' Gróf Úr a' végett ajánl, hogy Spanyol Országunk boldog jövődő 's maradandó dicsőség lehessen a' sorsa.

A' külső dolgokra ügyelő prusszus királyi Miniszternek, Gróf Bernstorffnak, Verónából, a' Madritban lévő prusszus királyi Biztoshoz intézett hivatalos-levele, mellynek Originálja, a' Moniteurnek Jan. 16diki számjában tállatlik.

Veróna, Nov. 22d. 1822.

Uram! Azon tárgyak között, mellyek,

)(*

a' Veronában egybegyült Monarchák' és Kabinétek' figyelmét foglalatoskodtatták, 's gondoskodásokra számot tartottak; Spanyol Országnak állapotja 's ezen Státusnak, az Európa többi részeivel való egybefüggése, különösen nevezetes helyet foglaltak.

Tudja az Úr, mennyire részt vett mindenkor a' Király a' mi felséges Uralkodónk, Ó catholicus Felségének 's a' spanyol Nemzetnek sorsában.

Ezen Nemzet, melly characterének egyenessége és ereje által, magát annyira megkülönböztette, 's dicső tettei 's tulajdonai által olly sok századokon keresztül fénylett, és nemes feláldozása és állhatatossága által, mellyel a' francia trónus Usurpátorának uralkodásravágyó 's elnyomó iparkodásai ellen győzedelmeskedvén, maradandó dicsőségei szerzett, sokkal teljesebb jussal számot tarthat egész Európa' részvételére és tiszteletére, minthogy a' Monarchák, mind azon inségek, mellyek terhelik, 's még ezentúl is fenyegetik, hideg vérral elnézhetnek.

Ama siralmas történet kiforgatta a' spanyol Monarchiának régi fundamentumát, veszedelmes oldalról mutatja a' Nemzet' characterét, 's megtámadta és megmérgeztette a' közönséges boldogság' forrásait.

Egy katonai lázzadásból eredett Revolutio hirtelen eltépette a' kötelességeknek minden köteleit, felforgatott minden törvényes rendet, 's feloldozta a' Státus alkotmányának elementumait, mellynek megrokkánása az egész Országot omladéki alá borította.

Ekkor azt hitték, hogy a' megrongált alkotmányt az által helyrehozhatják, ha a' minden hatalomtól 's szabadságtól megfosztatott Monarchától kicsikarhatják a' Cortesek' 1812diki Constitutiójának újra helyreállítását, melly egybezavarván minden elementumokat és hatalmokat, 's egye-

dül az Igazgatás ellen intézett törvényes és maradandó oppositio' principiumából indulván - ki, szükségesképen semmivé kelle tennie azon védelmező közép-hatalmat, melly a' monarchiai systemának fundamentoma.

A' veszedelmes tévelygés' gyümölcssei csakhamar megérlelődtek.

A' Revolutio, az az, minden indulatoknak, a' dolgok' régi menetele ellen intézett zabolátlan dühössége, elmellőztetvén az elnyomására vagy csendesítésére szolgálható eszközök, hirtelen és iszonyú formában kifejtődött. Az Igazgatás, ki lévén forgatva minden erejéből, teljességgel nem bírt többé azon eszközökkel, hogy vagy jót tehessen, vagy a' gonoszt akadályoztathassa avagy megszüntethesse. Minden hatalom egy gyülekezeten egyesül, abban halmozódik és zavaródik-össze. Ezen gyülekezeten, egyedül a' vélekedések' és belátások' háborgasainak, az ellenkező iparkodásoknak és indulatoknak nézőhelye, mellyben a' legrendelonebb javallatok és végzéseik, költsönösen keresztül-kasúl gázoltak, avagy neutralisálódtak. Azon Philosophiának erőtvető befolyása, mellynek principiuma rontás, nevelte a' zavarodást, mindaddig, míg a' dolgok' efféle menetelének következésében, a' józan Politica' ideáji, hiú theoriáknak, 's az igazság' és mérséklés' érzései, a' hamis szabadság' ábrándozásainak feláldoztattak. Ettől fogva, azon Constitutio, mellyet olly szín alatt hoztak - bé, hogy a' hatalom' visszaélése ellen, védelemül szolgálna, csupán az igazságtalanság' és erőszak' eszközévé leve, 's egyedül a' végre fordítottat, hogy ezen tyrannusi systemát, törvényes szinben mutatná.

Már ekkor nincs többé semmi tartalék, a' régi szent jussok minden kímélés nélkül eltöröltettek, a' törvényes birtok megsértetett, 's az Anyaszentegyház

méltóságától, jussaitól 's birtokaitól megfosztatott. A' despotikai hatalom, melyet az Ország' szerencséilenségére, egy Factio gyakorol, talán előbb is szélyczizátott volna ugyan ezen Factionnak kezei között, ha a' cathedrai csalóka declamatiók, a' Klubbisták' vad kiáltozása, 's a' nyomtatás' zabolátlansága, el nem nyomták volna a' spanyol Nemzet józonnabb és okosabb részének vélekedését és szavát, melly rész, mint egész Európa előtt tudva van, a' nagyobb felét teszi ezen Nemzetnek. Megtölt azonban az igazságtalanságok mértéke, 's úgy látszik, czélt ért végre a' hűséges Spanyolok' békessegestürése. Az Orzágnak minden részében békételenségek jelentgetik magokat, 's a' polgári háború' tüze egész tartományokban fellobbant.

Ezen iszonyatos mozgásoknak közepette, teljes tehetetlenségbe süllyedt alá az Ország. Uralkodója megfosztatott cselekedeteinek és akaratjának szabad végrehajtásáról, nemkülönbén még néhány hív szolgájitól is, nyomorúság 's rettentések sokasodtak meg rajta, 's minden nap olly czélzásoknak van kitétetve, mellyek ellen a' Factionnak, ha szinte nem ez vonja is azokat reája, nincs védelmező - eszköz kezei között.

Uraságod tanúja lévén az 1820diki Revolutio eredetének, menetelének és következéseinek, leginkább bizonyosága lehet annak, hogy ezen futó rajzolatomban, mellyet éppen most tettem, legkisebb nagytás sincsen. A' dolgok azon pontra hágtak, hogy a' Verónában egybegyült Monarcháknak azon kérdést kelte feltenniük, micsoda egybefüggésben legyenek ez idő szerint Spanyol Országgal, 's mibe lehetnek jövendőben.

Olly reménységgel kecsegtetheténk magunkat, hogy azon veszedelmes nyavalyának, melly Spanyol Országot elő-

fogta, majd afféle crisisei lehetnek, mellyeknél fogva ismét visszavithetetik a' Monarchia a' dolgoknak azon rendére, melly mind magának az Orzágnak boldogságával, mind annak a' több európai Statusokkal egybefüggő barátságos és bizodalmas környülállásaival megegyeztetethetik. Azonban ezen várakozásunkban mindedig megesalatkoztunk. Spanyol Orzágnak jelenvaló morális állapotja olly természetű, hogy a' külső Hatalmaságokkal való egybefüggéseit szükségesképen meghaboritattálnak kellett tartani. A' minden társasági rendet felforogató leczkék, szabadon predikáltatnak azon Országban. Az európai főbb Monarchák' becsületében, büntetetlen gáznak a' Journalok. A' spanyol szakadás - szerzők, Emissariusokat küldöznek mindenfelé, hogy az idegen Országokban, valaholcsak a' közönséges rend és törvényes hatalom ellen öszveesküdtek találkoznak, mind azokat, homályban lapangó lázadásaikba vonhassák.

Ennyi sok rendetlenségeknek elkerülhetetlen foganatja, leginkább érezhető a' Spanyol és Francia Ország közös egybefüggésének meghaborításában. Azon felizgatott állapot, melly ebből kérekedik, a' két Ország békeségben maradhatásáról való igaz gondoskodásokat igen is megigazolja. Már maga ez a' környülállás arra határozhatja a' szövetséges Monarchákat, hogy a' dolgoknak azon állapotjában ne vesztegeljenek, melly Európának nyugodalmat, napról - napra veszedelmezetheti.

Akarja e' orvosolni 's orvosolhatja e a' spanyol Igazgatás, mind ezen kézzelfogható 's nyilvános gonoszokat? Akarja e eltávoztatni vagy határok közzé szorítani, 's eltávoztalhatja avagy határok közzé szoríthatja e azon ellenséges következéseket és sértő kihívásokat, mellyek Revolutio szülte helyhezteséből, a' bé-

Bozott systemájából, a' külső Igazgató-sokra háramlanak?

Elgondolható dolog, hogy Ő catholicus Felségének czéljaival semmi sem ellenkezik inkább, mint hogy a' külső Monarchák iránt illy szorongató helyheztesben kellett lennie; de éppen, mivel ezen Monarcha, ki Spanyol Ország 's a' többi európai Hatalmasságok között egyedülvaló hiteles és törvényes tolmács, szabadságától megfosztatott, 's akarátja meg van köelve, éppen azért nem tarthatnak többé számot a' Hatalmasságok a' Spanyol Országgal való bizonyos és kielégítő egybeköttetésre.

A' külső Udvarok korántsem akarnak annak meghatározásába ereszkedni, milyen Constitutio felel meg leginkább a' Spanyol Nemzet characterének, erkölcsének, szokásainak és valóságos szükségének; abbeli jussokat azonban tagadni nem lehet, hogy azon következésekről ítéletet ne hozzanak, mellyeket az ottan tett politikai próbák rájok nézve szűlnek, 's végzéseiket és Spanyol Ország iránt való jövendő helyhezteséseket, azok szerint ne kormányozzák. A' Király, a' mi Urunk abban a' vélekedésben van, ennél fogva, hogy a' spanyol Igazgatás, a' külső Hatalmasságokkal való egybeköttetésének fentarthatása 's annak megfundálhatása végett, az Ő catholicus Felsege szabadságának nyilvánosságos bizonyosságait tartoznék legalább adni az utóbbiaknak, 's elegendő kezességet mutatni az iránt, hogy panaszunk' fundamentomainak 's igazságos gondoskodásunknak elháríthatása, akaratián 's hatalmában áll.

A' Király' parancsolatjából, nyilatkozatassa ki Uraságod a' spanyol Minisztereknek mind ezen tekinteteket, 's a' jelenvaló hivatalos levelet olvassa is fel előttök, és adja ki párban, megkívánván tőlök, hogy annak tárgya iránt, egyenes és bizonyos határozást tegyenek.

Febr. 3d. a' Státus-papírosainak közép-árrok:

Státus Köielező levele 5 pCtmal C. P. 78 9/16; Ugyan az 2 1/2 pCtmal 38 3/4; Sorsvonasos Köölsön 1820-ról 100 f. Conv. P. —; Ugyan az 1821-ről 100 f. C. P. —; Bizonyítás 1821d. Köölsönről 100 f. C. P. — Bécs Városi Bankó Obligiatiók 2 1/2 pCtmal 35 1/2; 100 for. Conv. P. 249 7/8; for. V. Czban. 1 Bank-Actia 83; for. Conv. P.

Bécsben, a' marhahúsnak fontja, Febr. hónapra ezüstben 8, V. Czban 20 xrra határozatott.

Magyar Ország.

Belényesen lakó Cs. Kir. pensióban lévő Kapitány Bisztrai Áron Sándor Úr, a' Hessen-Homburg Huszár Regimentje Oberslieutenant 2d. Svadronának, melly ugyancsak Belényesen és Szalontán kvártelyozik, a' Strázsa-mestertől lefelé, minden személyre egyegy font marhahúst és egyegy icze bort ajándékozott.

Pesten, még Jan. 29dikéig folyvást tartott a' nagy hideg, úgy hogy általjában 8—9 gradusnyinak lehetett tartani, sőt nemelly napokon többnek is, azonban a' földet még igen kevés hó lepte; ellenben Pozsonyban Jan. 18 és 19d. napjain, olly nagy zivataros idő volt, 's a' hó olly bőven esett, hogy Pozsony körül, az út közben sok szánokat és szekereket hagytak, 's marhájjal elsiettek az emberek, nehogy a' hó mindenestől elteresse. A' Pozsonyiak azt jegyzik meg, hogy régota nem volt nálok olly nagy hó és olly soká tartó hideg.

A' nagy hideg mellett, melly Magyar Orzágnak csaknem minden részeiben tapasztaltatik, még a' vizek is, a' Duna, Tisza, 's egyéb folyók, rendkívül megapadtak, és a' kútak annyira kiszáradtak, hogy már az őszől fogva egész helységekben, alig találhattak csak egy kútban

is vizet. Ezt Pest városában meg mostanában is tapasztalják, a' hol öt hat ház-nál, 's majd nagyobb szomszédságokban is, nem találhatik víz a' kútakban.

E r d é l y.

Kolozsvár, Jan. 19d. Minelutána Mélt. Ajtai László Úr, az Erdélyi Fő Kormányzék' valóságos Concipistája és az Evangelico-Reformatum Fő Consistorium' igen érdemes Titoknokja, Ó Cs. Kir. Felsege által, az Erdélyi Fő Kormányzékhez mint valóságos Titoknok általátetett, és ez által a' tisztelt Fő Consistorium' Titoknoki helye ürességbe jött; ezen igen fontos, a' Vallás' és Iskolák' dolgaiban nagy befolyású hivatalra, folyó Jan. 14d. Tek. Tunyogi és Zilahi Tunyogi Csapó József Úr, Tek. Ns. Kraszna és Közép-Szolnok Vármegyék' érdemes Tábla-Bírája, és a' Kolozsvári Evang. Reformatum Collegiumban Politicát, Diplomaticát, római és hazai Törvényeket tanító, ismeretes fáradhatatlan buzgóságú Professor neveztetett-ki köz megelégedéssel; a' mi által a' többször tisztelt Fő Consistorium nyilvános bizony-ságát adta, hogy a' tudományok' pártfogatását, és az igaz érdem' becsülését, menyire szíven hordozza, mert csak egy valóban tudományos culturával bíró, egve-nes gondolkodású, hivatalában híven és pontosan eljáró Ferfiú, a' ki ezen ritka tulajdonai által, a' közönséges vélekedést, egész kiterjedésében meg tudta nyerni, mint Prof. Tunyogi Úr, tölthet csak bé haszonnal egy ilyen nevezetes helyet, hol a' Vallás' és közönséges nevelés' szent ügyében, annyi jót lehet művelni. Szabad legyen ez úttal óhajtani, hogy a' tisztelt Professor és Secretarius Úr, a' ki a' hazai Historiára és Diplomaticára, a' mint közönségesen tudva van, igen ritka és becses régi gyűjteménnyel bír, és a' ki Erdélynek, még

sok részben hiányos történetei' kipóllásán, és pragmaticai lélekkel való kidolgozásán, több esztendőltől fogva fáradozik, ezen nemes czélját mentől-előbb teljességre láthassa, és annak előmozdításában, sok buzgó hazafi Pártfogókra találjon.

M ű v é s z s é g.

Hat Magyar Dal, Klavír kísé-
sol. Szerzé és Ó Cs. K. Fő Hercegsége a' Nádor Ispán Felseges Hitvesének Mária Dorothea Ó Cs. Kir. Hercegségének, legmélyebb tisztelettel ajánlja Spech János (30d. Munkája). Pesten, Miller G. művészi Kereskedőnél, Kis-híd utzában, Remnitzer házában.

Figyelmet érdemel Spech János Úrnak, két halhatatlan Költőjünk, Kisfaludy Sándor és Kis János, hat magyar dalaira készített igen szép Compositiója. Megmulatá ez érdemes Hazánkfija (Pozsonyi születésű), hogy a' magyar nyelv, nem csak vitézi, de, hogy valamint költői, úgy az énekben is bájoló. Méltán örvendhet minden buzgó Hazafi, hogy a' művészségek' e' tárgyában is (mellyben fájdalom, igen hátra vagyunk) egy illy jelesséssel dicsekedhetünk. — Az 1ső Dalban „A' külföldön nyomorogva, A' világot futosom“ és a' 2dikban: „Napok jönnek, napok mennek, De bűm csak nem változik“ a' magyar character szerencsésen van eltalálva, mellynek tulajdona a' melancholia és méltóság; a' más négynek is annyi érdeme és becsé van, hogy egyebet nem kívánhatunk, minthogy Spech Úr hazafiúi enthusiasmusának több illy szüleményei, és a' hozzá hasonló Művészeknek, Hazánkban több pártfogóji és serkentőji lennének.

Tudományos Jelentés.

Döbrentei Gábor' külföldi Színjátékait, mellyek Vigand Ottó, Kassai Könyváros' költségén adatván-ki, Bécsben Grund betűjével, szép ízléssel nyomtattattak 1821 és 1822-ben, a' kiadótól egészen általvettem és sajátimmá tévém. A' miről midőn a' valón szépbongyörködő minden rendű Hazánkfiait ezennel tudósitanám, egyszersmind figyelmetesekké kívánom' azokat tenni, ezen minden tekintetben becses munkára.

Az első Kötetben találatik a' német Játékszín' legjelesebb újabb elmeszüleményei közzül, Müllner Adolf' méltán magasztalt remeke, a' Vétek' súlya, szomorú játék 4 Felvonásban, melly szinte minden miveltebb nyelvekre is fordított-már. Ugyan ezen kötetben találtnak még: Müllner élete 's munkájának rövid jegyzéke; továbbá egy nyomos és közfigyelemre méltó emlékeztetés magyar Játékszíncinkre 's Színjátészóinkra nézve; nemkülönbén a' német színjátészás eredetének jeles előadása; 's végre némelly nevezetesebb mind két nembeli német Színjátészók életek' leírása.

A' második Kötetben, a' francia Játékszín' egyik első rangú csillaga, Moliere Harpagonja magyarasittatik a' Fős-vény nevezet alatt, víg játék 5 felvonásban. Ezt követik: Milicre' élete és munkái; francia víg játék-költők; a' francia Játékszín származásának rövid előadása, végre a' francia jelesebb Színjátészók emlékezte, 's mind ezek mély bétalással és széles ismerettel fejtegettvén, fontos észrevételekkel közöltetnek.

Döbrentei Úrnak, a' hazai Literatura körül szerzett érdemei sokkal ismeretesebbek a' két Hazában, hogy sem

ezen legújabb munkájának értékéről 's igaz becséről kétségeskedhetnék valaki; tartóztatom tehát magamat minden, habár méltó dícséreteltől is, 's csak azt kívánom megjegyezni, hogy ezen külföldi Színjátékok' illy jeles magyarazása, szép bizonyosságul szolgál, honni nyelvünknek, egy zajos tized leforgása alatt tett hatalmas előmeneteléről, úgyannyira pedig, hogy valóban csak ritkán választhatunk, még eddig megjelent magyar munkáink közzül olytat, mellyből anya-nyelvünknek, a' szelidebb és kedveltető festésekre, olly igen alkalmas kellemetessége, 's kivált hatás tömötsége mellett is szerfelett bájos bajlékonysága, illy világosan tetszenék-ki; 's ennél fogva nyilvánvaló, hogy ezen, a' magyar Literaturára olly kedvező befolyású igyekezetnek, a' szükséges részvétel hijánossága miatt történhető felbeszakadása, nem könnyen pótolható hár lenne, anyai nyelvünk mivelődése' tekintetéből. Kecegtetem tehát magamat, hogy midőn ezen, értékkel teljes kellemetes külsejű két Kötetet, a' lehető legmérséklettebb áron, u. m. a' hettőt együtt 5 f. V. Cz., egyenként pedig 2 f. 30 xrijával, bizodalommal ajánlom a' honni mivelődés' igaz barátjainak, ők is viszons hazafisággal segitendek, egyedül csak nyelvünk' javát irányzó munkalódásomban, és számos vevők terjesztvén ezzel is Hazánkban a' honni szelid tudományok' virágzását, ez által édes anya-nyelvünk viragoztatásában is, velem együtt, munkás részt vevendek.

Talátnak ezen külföldi Színjátékok; minden más magyar Könyvekkel együtt, Pesten a' Franciscanusok piacznán, a' Mélt. Báró Podmaniczky Familia házában lévő Könyváros-boltomban. — *Eggenberger József*, Könyváros.